

poručníci radou přispívati (§ 212 obč. zák.), ale z toho nelze vyvozovati, že by mohl také opravné prostředky podávati (srov. rozh. Gl. U. n. ř, čís. 4331).

Čís. 15151.

Zavázal-li se dřívější (bývalý) veřejný společník, který se stal jedním majitelem firmy, vystoupivšímu veřejnému společníku, že ho odškodní, bude-li na něho dokročeno na základě zákonného pětiletého ručení (čl. 146 obch. zák.), jde o smluvní závazek podmíněný odkládací výminkou (§§ 696, 897 obč. zák.).

Změnou firmy kupce jednotlivce v komanditní společnost vznikl nový právní podmět, na nějž přecházejí obchodní závazky kupce jednotlivce jen za předpokladů § 1409 obč. zák.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1936, Rv I 1277/34.)

Žalobce byl společníkem veřejné obchodní společnosti R. v Ch., již tvořili žalobce a druhý žalovaný. Podle svého přednesu vystoupil žalobce dne 1. července 1929 ze společnosti v dorozumění s druhým společníkem a firma trvala dále jako firma jednotlivce. Nato došlo dne 12. února 1931 k zahájení vyrovnacího řízení o jmění firmy, které bylo dne 13. února 1931 ohlášeno v obchodním rejstříku. Po skončení vyrovnacího řízení byla fa změněna ve společnost komanditní, do které přistoupili dne 28. prosince 1931 Vilém F. s vkladem 125.000 Kč a Františka R. s vkladem 125.000 Kč jako komandisté, kdežto druhý žalovaný zůstal jako komplementář. Firma byla táž a celý podnik byl pokračováním dřívějšího. K vyrovnacímu řízení přihlásil Artur R. pohledávku 80.133 Kč, o jejíž existenci žalobce nic nevěděl. Tato pohledávka byla vyrovnacím dlužníkem uznána. Když vyrovnací řízení bylo prohlášeno za skončené, podal Artur R. dne 17. prosince 1931 žalobu na žalobce pro 80.133 Kč. Žalobce popřel žalobní žádost, opověděl firmě R. a spol., jakož i Ing. Arnoštu K. spor, aniž tito vyhověli vyzvání dáti se zastupovati, načež žalobce uzavřel s Arturem R. smír. Podle tohoto smíru se zavázal zaplatiti Arturu R. částku 30.000 Kč. K zajištění této pohledávky Artura R. byly tomuto odstoupeny až do plné výše poměrně obě vyrovnací splátky proti Ing. Arnoštu K. Podle společenské smlouvy mezi žalobcem a druhým žalovaným byl druhý žalovaný také oprávněn uzavřítí u Artura R. dluh v částce 80.000 Kč pro firmu R. a spol. Firma jednotlivcova R. a spol. výslovně prohlásila prohlášením ze dne 12. září 1929, že se zavazuje, že žalobce uchrání škody, bude-li na základě zákona o pětiletém ručení za závazky firmy z doby před vyloučením žalobce z firmy R. a spol., k ručení přidržen. Konečně prohlásila firma jednotlivce R. a spol., zastoupená Ing. Arnoštem K., že sama ponese útraty vzešlé úmluvou, týkající se vyloučení žalobce ze společnosti. Také během vyjednávání o výši pohledávky, která se má přihlásiti, výslovně prohlásil vlastník firmy R. a spol., Ing. Arnošt K., že uhradí všechny dluhy a event. regresní nároky. Žádá proto žalobce na žalované firmě R. a žalovaném

Ing. Arnoštu K. náhradu toho, co musil zaplatiti Arturu R. (30.000 Kč). Prvý soud uznal podle žaloby částkou 5.000 Kč. Odvolací soud nevyhověl odvolání. Částka 25.000 Kč byla dle smíru splatná až 1. července 1933, v době rozsudku, t. j. 4. dubna 1933 splatná dosud nebyla, a právem proto byla žaloba ohledně této částky zamítnuta pro tentokráte. Žalobce ovšem postoupil Arturu R. k zajištění jeho pohledávky částku 30.000 Kč ze své pohledávky z vyrovnání proti Ing. K., to však nemění nic na věci, ježto částka 25.000 Kč byla splatná až 1. července 1933, tedy v době vydání rozsudku splatná ještě nebyla. Že žalovaná strana zaplatila dne 28. června 1933 Arturu R. 25.000 Kč, jest jednak novotou, jednak stalo se to až po vydání rozsudku a nemohl proto soud první k tomu přihlídnouti (§ 406 c. ř. s.) a nemůže k tomu přihlížeti ani soud odvolací. Tím jest vyřízeno odvolání žalobcovo. K odvolání žalovaných: Jest pravda, že Artur R. uvedl, že zápůjčku poskytl fě R. a spol., avšak jejím veřejným společníkem byl právě žalobce a žalovaný K., kteří ručili dle čl. 112 obch. zák. solidárně a Ing. K. pro tento případ ručení zavázal právě fu R. a spol. a tím i sebe jako jediného majitele firmy té v době onoho prohlášení ze dne 12. září 1929 k náhradě toho, co žalobce bude z důvodu zákonného ručení museti platiti. Ovšem jest firma R. a spol. nyní společností komanditní, tím však nestala se jiným právním subjektem, když změna proti dřívějšímu záleží pouze v tom, že k jedinému osobně ručícímu společníku fy R. a spol. přistoupili dva komanditisté, ručící pouze svými vklady, nikoli osobně. Závazek žalobcův ze smíru ze dne 8. března 1932 jest závazkem pravoplatným. Nejde o závazek dobrovolně převzatý, když sama žalovaná doznává, že Artur R. zapůjčil fě R. a spol. 70.000 Kč a že žalobce byl jako bývalý společník za tento závazek po dobu 5 let zavázán, ať již o poskytnutí zápůjčky té firmě věděl či nikoli. Závazek žalované spočívá v prohlášení ze dne 12. září 1929. Že žalobce ručil solidárně se žalovaným K., nevylučuje povinnost žalované firmy a K., založenou právě v prohlášení ze dne 12. září 1929. Odvolání se žalované strany na § 60 vyr. řádu (správně § 53 odst. 3 starého vyrovnacího řádu) není odůvodněno, ježto pohledávka žalobcova proti žalovaným vzešla až teprve 8. března 1932, tedy až po vyrovnání.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů, pokud jimi bylo žalobě vyhověno, a uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Doslov a smysl prohlášení žalovaného ze dne 12. září 1929 jest jasný. Z prohlášení toho plyne, že Ing. K. jako tehdejší jediný majitel firmy »R. a Co.« se zavázal nahraditi žalobci nejen část, kterou žalobce z důvodu postihu (čl. 112 odst. 1 obch. zák. a § 896 obč. zák.) jest oprávněn na něm žádati, nýbrž i část, která připadala ze solidárního ručení výhradně na žalobce a kterou by mu majitel firmy »R. a Co.« bez oné zvláštní úmluvy nebyl musil hraditi. Nejde proto v souzeném sporu o postižní nárok žalobcův, nýbrž o samostatný smluvní nárok. Zažalovaná pohle-

dávka nevznikla teprve soudním smírem, jež uzavřel žalobce s Arturem R. dne 8. března 1932. Neboť pohledávka ta vznikla vlastně již tehdy, kdy vznikl její právní důvod, to jest již prohlášením žalovaného ze dne 12. září 1929, tedy před zahájením vyrovnacího řízení, a podléhala vyrovnacímu řízení. Byla to však pohledávka podmíněná odkládací výminkou (§§ 696 a 897 obč. zák.), že žalobce bude na základě zákonného pětiletého ručení (čl. 146 obch. zák.) přidržen k placení závazků vzniklých před jeho vystoupením z veřejné obchodní společnosti. Použití jest tu vyrovnacího řádu čis. 337/14 ř. z. vzhledem k článku X. odstavec (3) uvoz. zák. ke konkursnímu a vyrovnacímu řádu čis. 64/31 Sb. z. a n., poněvadž vyrovnání bylo přijato před účinností tohoto konkursního a vyrovnacího řádu (srovnej rozh. čis. 12471, 13402 Sb. n. s.). Poněvadž nejde o postižení, nýbrž o smluvní nárok, neplatí tu § 17 vyr. ř. čis. 337/14 ř. z., nýbrž § 16 téhož vyr. ř., a mohl proto žalobce přihlásiti svou smluvní podmíněnou pohledávku k vyrovnacímu řízení (§ 102 konk. ř., a mohl proto žalobce přihlásiti svou smluvní podmíněnou pohledávku k vyrovnacímu řízení (§ 102 konk. ř. a § 63 vyr. ř.), i když Artur R. přihlásil svou pohledávku. Žalobce se nevzdal zažalované smluvní pohledávky tím, že ji nepřihlásil k vyrovnacímu řízení, jak plyne z § 53 odst. (1) vyr. ř., podle něhož jest vyrovnání účinné i pro vyrovnací věřitele, kteří se nezúčastnili vyrovnacího řízení. Platí tedy o zažalované pohledávce vše to, co platí o ostatních vyrovnacích pohledávkách (§ 46 odstavec (3) a § 53 odstavec (1) vyr. ř.). Podmínka vzniku zažalované pohledávky byla splněna. Neboť zmíněný soudní smír jest i ve smyslu prohlášení ze dne 12. září 1929 pravoplatným titulem pro závazek žalobcův k zaplacení 30.000 Kč Arturu R., poněvadž Ing. K. uznal pohledávku R., přihlášenou k vyrovnacímu řízení ve výši asi 80.133 Kč, a smírem převzatý závazek nepřesahuje polovici pohledávky R. (§ 891 obč. zák. a čl. 112 odstavec 1 a 146 odstavec (1) obch. zák.), jelikož závazek spoludlužníka není dotčen vyrovnáním vyrovnacího dlužníka. Smluvní závazek Ing. Arnošta K. z prohlášení ze dne 12. září 1929 není neplatnou úmluvou podle § 53 odstavec (3) vyr. ř., neboť vyrovnací řízení bylo zahájeno až dne 13. února 1931 a ve sporu nebyly předneseny skutečnosti, které by odůvodňovaly předpoklad, že k onomu prohlášení došlo z podnětu zamýšleného vyrovnacího řízení anebo aspoň z nějaké vzdálené souvislosti s ním. Podle toho, zda vyrovnání bylo zavčas a úplně splněno či nikoliv (§ 53 vyr. ř. a čl. III zákona čis. 99/23 Sb. z. a n.), jest žalobce oprávněn žádati na svém smluvníku buď celou částku, kterou zaplatil na podíl na něho výlučně připadající z jeho solidárního ručení anebo 35% vyrovnací kvotu z něho. V tom směru nebylo však nižšími soudy nic zjištěno, ač žalovaní to namítali, a nelze proto rozhodnouti, jakou částku je povinen nahraditi žalobci Ing. Arnošt K., ač tento jest pasivně legitimován ke sporu, poněvadž jako veřejný společník původní veřejné obchodní společnosti »R. a Co.« sjednal oprávněně pro společnost v roce 1926 zápůjčku u Artura R-a a ručil za ni osobně celým svým jměním podle čl. 112 obch. zák. Přetvořením firmy kupce jednotlivce »R. a Co.« v komanditní společnost dne 18. prosince 1932 nastala změna právního podmětu, neboť tím vznikla nová obchodní společnost (koman-

ditní), a neplatí tu o přechodu pasiv na novou společnost výjimečně ani předpisy čl. 113 nebo čl. 166 obch. zák., poněvadž předpokládají přístup do stávající veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti. Obchodní závazky Ing. Arnošta K. jako jediného majitele firmy »R. a Co.« mohou proto přejíti na žalovanou komanditní společnost, není-li jiného ujednání, jen za předpokladů § 1409 bč. zák. Žalobce tvrdil, že zažalovaný nárok přešel na žalovanou komanditní společnost. Odvolací soud se však tímto jeho tvrzením po skutkové stránce nezabýval a první soud vůbec tuto námitku přešel. Nelze proto bez zjištění, zda a jakým způsobem přešel zažalovaný závazek na žalovanou komanditní společnost, ani o pasivní legitimaci této žalované rozhodnouti.

Čís. 15152.

K vl. nař. čís. 250/35 Sb. z. a n.

Jde o pohledávku spornou podle § 21 vl. nař. čís. 250/35 Sb. z. a n., nikoliv splatnou podle § 13 cit. vl. nař., bylo-li o ní rozhodnuto sice před 1. lednem 1936, rozsudek však do této doby se nestal pravoplatným.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1936, R II 159/36.)

P r v ý s o u d upravil k návrhu čtrnáctidenní platební lhůtu, stanovenou rozsudkem pro zmeškání ze dne 29. května 1935 dle ustanovení §§ 13, 20 a 21 a násl. vlád. nařízení ze dne 21. prosince 1935, čís. 250 Sb. z. a n. tak, že žalovaná strana má zažalovanou pohledávku zaplatiti ve splátkách, počínajících se dnem 1. dubna 1936. **R e k u r s n í s o u d** vyslovil, že zažalovanou pohledávku má zaplatiti dlužník v pravidelných pololetních splátkách, vždy nejpozději k 1. dubnu a 1. říjnu, počínajíc 1. říjnem 1936. **D ů v o d y:** Na daný případ nelze použiti ustanovení § 21 vlád. nař. čís. 250/35, kteréžto ustanovení vychází z předpokladu, že se jedná o pohledávku spornou, tedy o takovou, o níž spor nějaký čas potrvá, takže jest důvodné, aby v takovém případě začátek splatnosti byl stanoven na den 1. dubna nebo 1. října po pravoplatnosti rozhodnutí o pohledávce nebo po uznání závazku dlužníkem, nýbrž lze na daný případ, v němž o pohledávce samé jest již rozhodnuto, použiti jedině ustanovení § 13 cit. vlád. nařízení, dle jehož odst. 2 však závazek ke splátkám počíná se až dnem 1. října 1936.

N e j v ý š š í s o u d obnovil rozhodnutí prvního soudu.

D ů v o d y:

V době účinnosti vl. nař. čís. 250/35 Sb. z. a n., t. j. dnem 1. ledna 1936, byl o dlužné pohledávce žalobcově již zahájen spor a byl přerušen. Kontumační rozsudek byl doručen žalovanému teprve dnem 18. února 1936, takže se stal pravoplatným dne 3. března 1936 (včetně), an žalovaný měl možnost podat proti rozsudku odvolání, čímž by se byl spor protáhl a nárok by se stal pochybným. Nelze proto souhlasiti s ná-